

Tro: frihet el

Hur förhåller sig religiös tro till feministisk övertygelse? Vilket kommer först och kan de nära varandra, eller är motsättningen för stor? Är könsseparation en feministisk strategi eller bottnar det i grunden i en skev syn på kvinnans sexualitet?

Inför årets åttonde mars samlade Arbetaren tre personer med olika ingång till religion och feminism för att hitta konfliktlinjer och samlingspunkter.

AV KRISTINA LINDQUIST (TEXT) OCH JOSÉ FIGUEROA (FOTO)

Hur skulle ni placera er själva i den feministiska floran?

HELENE EGNELL: Jag är i första hand likhetsfeminist, med vissa förbehåll. För två år sedan skrev jag min doktorsavhandling om hur kristna feminister ser på religiös mångfald och skrev mycket om asiatiska feminister, där särartstänkandet ligger oerhört nära.

– Jag kände att jag var tvungen att ta till mig av hur de tänker, även om jag huvud-

feminist som Göran Persson (skratt) och du har rätt i att man får många projektioner på sig. Men just därför kan det vara viktigt att tala om vad man står för.

– Själv känner jag en stark samhörighet med den radikalfeministiska traditionen inom kvinnorörelsen, alltså den som för en kamp mot våld och har ett starkt fokus på hur man organiserar samhället kring familj och sexualitet. Samtidigt känner jag mig också hemma i en liberal vänsterradition samt i den queera diskussionen, vilket gör mig till en slags feministisk hybrid. Det kan säkert spela in att jag kom ut som icke heterosexuell för några år sedan och i dag lever med en kvinna.

AWAD: – Jag jobbar mycket inom den muslimska gruppen och där fungerar begreppet feminist ganska dåligt. Grunden för mina värderingar finner jag i min tro och för mig är det mycket lättare att vända mig tillbaka till religionen och säga att ”titta här, profeten Muhammed brukade minsann laga mat och sy sina kläder själv” – snarare än att kalla det feminism.

Vad kommer då först – religionen eller feminismen?

EGNELL: – Min kristna tro är grunden för mitt engagemang och det jag är, men det är

svårt att säga vad som kommer först. Det var i konfirmationsåldern, runt 1972, som jag fick en egen tro och i samband med det stod valet mellan att gå med i Svenska kyrkans unga eller i FNL-rörelsen. Jag valde det senare och med detta följde också en medvetenhet i kvinnofrågor.

Är det så att den feminism som funnits inom kyrkan har haft en särprägel med betoning på att uppvärdera ”det kvinnliga”?

EGNELL: Det har skiftat mycket. När det gäller kampen för kvinnors prästvigning argumenterade man för att det behövdes kvinnor för balansens skull, samtidigt som de första kvinnliga prästerna var noga med att säga att de inte var ”kvinnopräster”.

– När jag läste teologi under 1980-talet fanns en stark tanke om att komplettera varandra och att kvinnor är så självvårdande och fina. Inom feministteologin finns båda riktningarna.

AWAD: – Det är verkligen svårt att säga vad som är hönan respektive ägget när det gäller tro och jämställdhet, eftersom jag anser att tron är byggd på rättvisa värderingar. Min religiösa identitet är absolut viktigast för mig.

– Folk som inte är muslimer kan ha svårt

att förstå när jag vill skilja på tradition och religion. Men för mig som har en så splittad bakgrund – med en pappa från Syrien som är agnostiker och en muslimsk mamma från Algeriet – så är den uppdelningen väldigt viktig.

– Ingen kan sticka under stol med att det finns en mängd problem inom den muslimska gruppen när det gäller jämställdhetsfrågor. Men jag har märkt att många i min generation använder just religionen som argument för att tjejerna ska få sina rättigheter. Tron kan alltså användas som en strategi för jämställdhet, medan folk utifrån använder samma saker för att visa på att islam är ”så förtryckande”.

– Det finns mycket man som muslim har anledning att vara stolt över, som att man för 1600 år sedan erkände kvinnors rösträtt, rätt att äga egendom, att vittna och ära. Det var inte länge sedan de här sakerna inte alls var självklara i Sverige.

HULTMAN: – Menar du att det finns stöd för det i Koranen? Där skulle nog en del imamer säga emot dig?

AWAD: – När det gäller muslimsk arvsrätt har det blivit ett mantra att ”kvinnan ärver hälften av mannen”. Men man ska känna till att det finns hundra olika fall av arvsrätt.

Feminism och religion

sakligen tänker att vi är lika. Kanske är det ändå så att kvinnor påverkas något av möjligheten att bära och föda ett barn?

CHERIN AWAD: – Jag brukar faktiskt inte kalla mig feminist över huvud taget eftersom det är svårt att veta vad folk läser in i sådana begrepp. Jag har ett tydligt mål med mina värderingar, men begreppet har förstörts lite av att alla från Göran Persson till Linda Rosing har kallat sig feminister. Däremot vet jag att andra som har hört mitt argument har kallat mig för feminist.

KRISTINA HULTMAN: – Jag vill inte heller vara